

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻOWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizoń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJŃSKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT ŚLUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A 0711/22/26

Warszawa, 23 czerwca 2026 roku

**Komisja ds. Petycji
Sejm RP**

Składający petycję: Związek Powiatów Polskich, Pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa, wpisany do Rejestru Stowarzyszeń KRS pod numerem 0000094303, adres do korespondencji: Biuro Związku Powiatów Polskich w Nowym Sączu, ul. J. Długosza 63/2, 33-300 Nowy Sącz, adres do doręczeń elektronicznych: AE:PL-94845-79173-FHBUG-26

- reprezentowany przez: Andrzeja Płonkę – Prezesa Zarządu

- Rudolfa Borusiewicza – Dyrektora Biura

PETYCJA

Działając w imieniu Związku Powiatów Polskich zwracamy się z petycją o zmianę brzmienia art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, poprzez dodanie ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli do naruszeń, o których mowa w ust. 1 doszło z przyczyn niezawinionych przez beneficjenta, wezwania, o którym mowa w ust. 8 lub decyzji, o której mowa w ust. 9 nie wydaje się.”.

Propozycja przepisu przejściowego:

„Po wejściu w życie przepisów niniejszej ustawy, postępowań do których stosuje się art. 207 ust. 1a ustawy zmienianej w art. nie wszczynają się a wszczęte umarza.”.

Wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

Uzasadnienie

Ustawa o finansach publicznych w art. 207 reguluje kwestię postępowania w razie nieprawidłowego wykorzystania środków europejskich. Ust. 1 określa przypadki, w których środki przeznaczone na realizację programów finansowanych ze środków europejskich podlegają zwrotowi wraz z odsetkami tj. wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystanie z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184, pobranie nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Przepisy ustawy o finansach publicznych nie zawierają żadnego odstępstwa od przedmiotowego zapisu. Działający w dobrej wierze beneficjenci, którzy dopełnili wszystkich ustawowych obowiązków, działając na podstawie i w granicach prawa, narażeni są tym samym na konsekwencje związane z koniecznością zwrotu przedmiotowych środków także w okolicznościach przez nich niezawinionych.

Petycja Związku Powiatów Polskich kierowana jest w kontekście konkretnej sprawy, w której to grupa samorządów powiatowych stoi w obliczu zwrotu kilkudziesięciu milionów złotych. Kwestia dotyczy kontroli prowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w związku z raportem końcowym Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) z dnia 13.08.2025 r. po zamknięciu dochodzenia nr OC/2022/0255/A3. Zasadnicze zastrzeżenia kontrolne w tych przypadkach dotyczą kwestii konfliktu interesów.

W art. 24 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (dalej Dyrektywa 2014/24/UE) prawodawca unijny w pierwszej kolejności nałożył na Państwa członkowskie obowiązek zapewnienia podjęcia przez instytucje zamawiające odpowiednich środków, by skutecznie zapobiegać konfliktom interesów, a także rozpoznawać i likwidować je, gdy powstają w związku z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień, by nie dopuścić do ewentualnego zakłócenia konkurencji i zapewnić równe traktowanie wszystkich wykonawców. Jedynym instrumentem jaki zapewniła Polska krajowym zamawiającym w celu zapobiegania konfliktom interesów, jest możliwość odbioru przez kierownika zamawiającego od osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia, oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, w formie pisemnej oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych czyli przesłanek wyłączenia z czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia (analogiczna regulacja zawarta była w art. 17 ust. 1 nieobowiązującej już ustawy – Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r.).

Pomimo, że powiaty jako zamawiający dopełniły powyższy obowiązek i odbierały stosowne oświadczenia, pod rygorem odpowiedzialności karnej, na etapie kontroli postawiono im zarzut nieprawidłowości poprzez zaniechania wykluczenia z udziału w postępowaniu danej osoby, w sytuacji w której na etapie prowadzonego postępowania nie były znane po stronie zamawiającego żadne okoliczności wskazujące na konieczność wykluczenia. Trudno też stawiać zamawiającym przedmiotowy zarzut w sytuacji jeżeli w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego postępowali zgodnie z przepisami wdrażającymi art. 24 Dyrektywy

wprowadzonymi przez polskiego ustawodawcę i skorzystali z jedyne go dostępnego i legalnego instrumentu w tym zakresie, tj. odebrania od członka komisji przetargowej oświadczenia wynikającego aktualnie z art. 56 ust. 4 PZP (art. 17 ust. 2 nieobowiązującej ustawy).

W obowiązującym porządku prawnym, nie tylko nie ma obowiązku, ale nawet podstaw prawnych do prowadzenia postępowania wyjaśniającego w przedmiocie ustalenia czy poszczególni członkowie komisji przetargowych podlegają wyłączeniu z udziału w postępowaniu, jeżeli członek komisji przetargowej złożył oświadczenie, że nie zachodzi żadna przesłanka uzasadniająca jego wyłączenie z udziału w postępowaniu. Przepisy o ochronie danych osobowych nie dają możliwości weryfikacji danych zawartych w składanych oświadczeniach. Żądanie takich dodatkowych informacji mogłoby stanowić naruszenie zasady minimalizacji danych (art. 5 ust. 1 lit. c Rozporządzenia z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE) jako zbieranie danych nadmiarowych i nieadekwatnych do celu, w którym są przetwarzane.

Przesłanka wyłączenia przez zamawiającego członka komisji z postępowania związana z pozostawianiem przez członka komisji przetargowej z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób, żeby mogła być powiązana z przypisaniem Zamawiającemu dopuszczenia się nieprawidłowości musi być po pierwsze oczywista po drugie możliwa do ustalenia w trakcie prowadzenia procedury postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wskazuje na to również wykładnia systemowa. Zgodnie z art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niewyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu osoby podlegającej wyłączeniu z takiego postępowania lub konkursu na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych. W doktrynie wskazuje się, że do popełnienia naruszenia dyscypliny finansów publicznych dochodzi wówczas, gdy cyt. „osoba odpowiedzialna za wyłączenie nie dokonuje tego pomimo powzięcia wiadomości uzasadniających wyłączenie określonych osób z postępowania o udzielenie zamówienia, niezależnie od źródła tych informacji.” (B. Artymowicz [w:] Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Komentarz, red. A. Kościńska-Paszkowska, Warszawa 2021, art. 17). Oczywistym jest, że powzięcie tej wiadomości musi mieć miejsce w czasie trwania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Bez odniesienia ze strony kontrolujących pozostaje argument, w myśl którego, beneficjent w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie ma podstaw prawnych do gromadzenia np. odpisów aktów małżeństwa członków komisji przetargowej z uwagi na brak interesu prawnego do pozyskania takiej informacji (art. 45 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego) ani podstaw prawnych do żądania przedłożenia takich informacji przez członków komisji przetargowej (art. 6 w zw. z art. 5 Rozporządzenia z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE

z uwagi na brak spełnienia przesłanki niezbędności do przetwarzania danych osobowych). Hipotetycznie, nawet gdyby Zamawiający miał prawo do pozyskiwania takich danych, to trudno wyobrazić sobie, aby na tej podstawie miał prowadzić dochodzenie w celu ustalenia czy małżonek członka komisji przetargowej jest w jakikolwiek sposób powiązany z wykonawcą zamówienia publicznego. Tymczasem ustalenia zawarte w informacjach pokontrolnych zdają się zmierzać właśnie w takim kierunku. Biorąc pod uwagę potencjalnie szeroki i niedookreślony (na co wskazuje doktryna) zakres podstaw wyłączenia członka komisji przetargowej na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 4 PZP (art. 17 ust. 1 pkt 4 nieobowiązującego PZP) przyjęcie takiej konstrukcji paraliżowałoby realizowanie jakichkolwiek projektów unijnych i znacząco utrudniałoby udzielanie zamówień publicznych. Należy przyjąć, że polski ustawodawca jest jednak racjonalny. Jeżeli w prawie krajowym jedynym instrumentem służącym weryfikacji przez Zamawiającego-Beneficjenta projektu braku podstaw do wyłączenia członka komisji z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia jest oświadczenie składane pod rygorem odpowiedzialności karnej, i jednocześnie Beneficjent w chwili prowadzenia postępowania nie posiada żadnych innych informacji mogących podważyć prawdziwość tego oświadczenia, to nie można temu Beneficjentowi zarzucić dopuszczenia się nieprawidłowości. W toku postępowania o ustalenie, czy po stronie beneficjenta doszło do nieprawidłowości w związku z realizacją zamówienia publicznego powinna być badana okoliczność, czy beneficjent obiektywnie miał możliwość weryfikacji prawdziwości oświadczenia złożonego przez członka komisji przetargowej i nie miał możliwości pozyskania informacji o istnieniu podstaw do jego wyłączenia z postępowania. Przyjęcie odmiennej interpretacji prowadziłoby do naruszenia przywołanej wyżej zasady słuszności i proporcjonalności. Z informacji pokontrolnych wynika, że kontrolerzy nie podjęli się nawet próby dokonania takiego ustalenia.

W przywołanym stanie faktycznym nie ulega wątpliwości, że beneficjenci pomimo dopełnienia ustawowych obowiązków, zostali obarczeni konsekwencjami okoliczności co do których nie mogli mieć wiedzy na etapie prowadzonego postępowania a dodatkowo nawet nie mieli podstaw prawnych do ustalenia tychże okoliczności. W takim stanie rzeczy, a mianowicie w sytuacji, w której do naruszenia dochodzi na skutek okoliczności niezawinionych przez beneficjenta przepisy prawa powinny dawać instytucjom i organom kontrolującym możliwość odstąpienia od nałożenia obowiązku zwrotu otrzymanych środków.

Z poważaniem

Dyrektor Biura
Związku Powiatów Polskich
Rudolf Borusiewicz

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka